

บทที่
12

ประนีประนอม ยอมความ

สาระการเรียนรู้

- 1. ความหมายและลักษณะของสัญญาประนีประนอมยอมความ
- 2. การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ
- 3. ผลของสัญญาประนีประนอมยอมความ
- 4. สัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำในศาล
- 5. สัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำนอกศาล
- 6. อายุความตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

1. ความหมายและลักษณะของสัญญาประนีประนอมยอมความ

สัญญาประนีประนอมยอมความ คือ สัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายยอมรับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน ซึ่งการยอมผ่อนผันนี้อาจจะเกิดจากคู่กรณีเองหรือเกิดจากการไกล่เกลี่ยของบุคคลที่สามก็ได้

▶ ลักษณะของสัญญาประนีประนอมยอมความ

1. เป็นสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่าย
2. วัตถุประสงค์เพื่อระงับข้อพิพาท คือในสัญญาต้องมีข้อความที่สะท้อนถึงการตกลงกันให้ได้มาซึ่งข้อสรุปอันใดอันหนึ่ง
3. ทำให้คู่กรณีเกิดสิทธิหน้าที่ขึ้นใหม่ตามสัญญาประนีประนอม

2. การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

▶ การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ กฎหมายวางหลักไว้ดังนี้

1. ผู้ทำสัญญาต้องเป็นคู่กรณีหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจ
2. เป็นข้อความที่คู่ความยอมสละสิทธิเรียกร้องตามมูลหนี้เก่าโดยที่ทั้งสองฝ่ายยอมผ่อนผันให้แก่กัน
3. สัญญาประนีประนอมยอมความเป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ แต่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ
4. ในสัญญาประนีประนอมยอมความต้องมีการระบุวัตถุประสงค์ไว้ในสัญญาเพื่อระงับข้อพิพาท

3. ผลของสัญญาประนีประนอมยอมความ

▶ เมื่อคู่กรณีทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันแล้วก่อให้เกิดผลดังนี้

1. ทำให้สิทธิเรียกร้องเดิมของทั้งสองฝ่ายระงับสิ้นไป
2. แต่ละฝ่ายได้สิทธิขึ้นใหม่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา
3. หากแต่ละฝ่ายไม่ปฏิบัติตามสัญญา ให้อีกฝ่ายฟ้องร้องต่อศาลบังคับคดีให้อีกฝ่ายปฏิบัติตามสัญญาได้

ผลของการทำสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นมีอยู่ 2 กรณี คือ สัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำในศาลและสัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำนอกศาล ซึ่งมีความแตกต่างกัน

4. สัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำในศาล

เป็นกรณีที่เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นและได้นำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลแล้วศาลกำลังพิจารณาตัดสินคดีอยู่ คู่กรณีได้ทำความตกลงกันระงับข้อพิพาทนั้นทำให้ข้อพิพาทที่มีอยู่นั้นสิ้นสุดลง ซึ่งเมื่อศาลเห็นว่าสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวถูกต้องตามกฎหมายศาลก็จะพิพากษาให้เป็นไปตามที่ได้ยอมความกันดังกล่าว

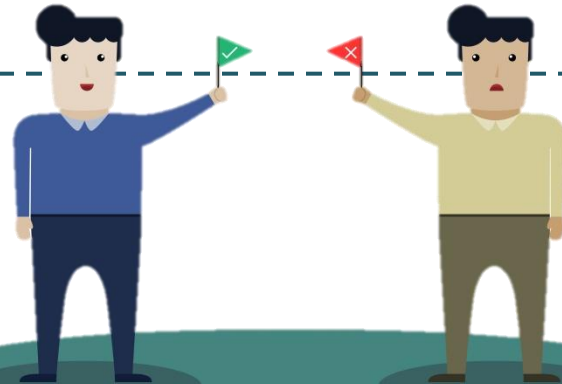
ตัวอย่าง

นายหนึ่งเช่าบ้านนายสองเดือนละ 5,000 บาท ต่อมาปรากฏว่านายหนึ่งค้างค่าเช่า 5 เดือนเป็นเงิน 25,000 บาท และนายสองไล่นายหนึ่งก็ไม่ยอมออกจากห้องเช่า นายสองจึงบอกเลิกสัญญาเช่าและฟ้องขับไล่ และเรียกค่าเช่าที่ค้างชำระต่อศาลระหว่างการพิจารณาของศาล นายหนึ่งได้ทำความตกลงกับนายสองว่าจะย้ายออกจากบ้านเช่าภายใน 1 เดือน และนายสองจะไม่เรียกเอาเงินค่าเช่าที่ค้างชำระ จึงได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความเสนอต่อศาล และศาลได้พิพากษาให้เป็นไปตามที่ยอมความกันนั้น

5. สัญญาประนีประนอมความที่ทำนอกศาล

ข้อแตกต่างระหว่างการประนีประนอมความที่ทำนอกศาลและในศาล คือสัญญาประนีประนอมความในศาลหากต่อมาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมความ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลอีก แต่ให้ยื่นคำร้องต่อศาลให้บังคับคู่สัญญาให้ปฏิบัติตามสัญญานั้นได้ทันที ส่วนการประนีประนอมความที่ทำนอกศาล หากต่อมาภายหลังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญา คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องนำสัญญาประนีประนอมความดังกล่าวไปฟ้องร้องต่อศาลเพื่อบังคับให้อีกฝ่ายปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมความที่ทำขึ้น

6. อายุความตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

เมื่อคู่กรณีทำสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว มูลหนี้ที่มีอยู่แต่เดิมจะระงับลงส่งผลให้ไม่นำอายุความของมูลหนี้เดิมมาใช้บังคับด้วย หากแต่ให้ใช้อายุความตามสัญญาประนีประนอมยอมความแทน คือ 10 ปี เช่น ละเมิดมีอายุความ 1 ปีต่อมาเมื่อใกล้ครบ 1 ปีคู่กรณีทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ทำให้มูลหนี้ละเมิดและอายุความระงับไป ให้ใช้มูลหนี้และอายุความตามสัญญาประนีประนอมยอมความแทน

สรุป

สัญญาประนีประนอมยอมความ คือสัญญาที่คู่กรณีทำขึ้นเพื่อระงับหรือผ่อนผันสิทธิหน้าที่ที่มีอยู่ตามมูลหนี้เดิม แล้วให้บังคับใช้เอากับมูลหนี้ใหม่ ซึ่งสัญญาประนีประนอมยอมความนี้ อาจทำได้ทั้งนอกศาลและในศาล โดยให้ใช้อายุความตามสัญญาประนีประนอมยอมความคือ 10 ปี

